

تئوریهای حسابداری

تالیف

الدن اس هندریکسن

مایکل اف ون بردا

ترجمه دکتر علی پارسائیان

انتشارات ترمه ۱۳۸۴

Hendricksen, Eldon S.

هندریکسن،

تئوری حسابداری / الدن اس. هندریکسن، مایکل اف. ون بردا

ترجمه علی پارسائیان - تهران: ترمه، ۱۳۸۴.

ISBN: 964-7893-62-9 : (دوره)

۲ ج. جدول

ISBN: 964-7893-55-8 : (ج. ۱)

ISBN: 964-7893-58-2 : (ج. ۲)

فهرستگویی براساس اطلاعات فیها.

کتابنامه.

Van Breda, Michael F. ون بردا، مایکل،

ا. حسابداری، اف. ب. پارسائیان، علی، ۱۳۲۲، مترجم، ج. عنوان.

۶۵۷

HF۵۶۲۵/۵۹ ت ۹

۸۴-۴۷۲۲ م

کتابخانه ملی ایران

انتشارات ترمه ۱۳۸۴

تئوریهای حسابداری (جلد دوم)

تألیف: الدن اس هندریکسن، مایکل اف. ون بردا
مترجم: دکتر علی پارسائیان
ناشر: انتشارات ترمه
طرح جلد: رعنا غمگسار
حروفچینی و صفحه آرایی: فرازاندیش سبز
نوبت چاپ: اول ۱۳۸۴
تیراژ: ۱۱۰۰ نسخه
لینوگرافی:
چاپ و صحافی: رسام
شابک جلد (۲): ۹۶۳-۷۸۹۲-۸۵-۲
شابک دوره: ۹۶۳-۷۸۹۲-۶۲-۵
قیمت: ۶۰۰۰۰ ریال

حق چاپ برای انتشارات ترمه محفوظ است

انتشارات ترمه، خ انقلاب، خ دوازده فروردین، پلاک ۲۵/۱ تلفکس: ۶۴۱۷۳۸۶ - ۶۹۶۳۳۰۱
پخش تهران و شهرستانها، سینا، خیابان انقلاب - ۱۲ فروردین - خ شهید وحید نظری - پلاک ۲۵۸
تلفن: ۶۴۰۱۷۸۳ - ۶۴۸۱۵۱۴

مقدمه

این کتاب ترجمه دقیقی است از Accounting Theory اثر مشهور هندریکسن و ون بردا، چاپ پنجم که در ۱۹۹۲ منتشر شده است.

نویسندگان با این دیدگاه کتاب را تألیف کرده‌اند که خواننده با ساختار اصول و زیر بنایی حسابداری آشناست. تردیدی نیست که آگاهی اولیه از علوم اقتصادی و مالی می‌تواند در راه درک مطالب کتاب کمک‌های شایانی بنماید. در این کتاب یک چارچوب مرجع کلی ارائه شده که خواننده می‌تواند با استفاده از آن بسیاری از تئوری‌های حسابداری مالی و شیوه‌های عملی را مورد ارزیابی و قضاوت قرار دهد. این چارچوب در برگیرنده تعداد زیادی تئوری می‌شود که الزاماً با هم سازگار نیستند و در بسیار از موارد به نتیجه‌های متفاوتی می‌انجامند. ارزیابی‌ها از سه دیدگاه (در سه سطح) انجام شده است:

۱. از دیدگاه ساختاری: رابطه بین سیستم‌های عملی و گزارشات مالی
۲. از دیدگاه تفسیری: رابطه بین شرح و وصف پدیده‌های دنیای واقعی و شیوه‌های اندازه‌گیری (تعیین ارزش و مقدار) آنها
۳. از دیدگاه رفتاری: واکنش افراد متأثر از گزارشات مالی، از جمله استفاده‌کنندگان از آنها (فردی و گروهی) و ارائه‌کنندگان اطلاعات حسابداری

هنگام ارزیابی بیشتر بر دیدگاه‌های استقرایی - استنتاجی و روش‌های بازار سرمایه تأکید شده است ولی در این میان از سایر روش‌ها هم غافل نمانده‌ایم. در برخی از موارد چندین دیدگاه (که منجر به روش‌های گوناگون شده‌اند) مورد نقد قرار گرفته‌اند، بدون این که بهترین راه حل ارائه گردد. در برخی دیگر از موارد نویسندگان کتاب دیدگاه‌های خود را ارائه کرده‌اند و با تکیه بر منطق و دستاوردهای تجربی سعی کرده‌اند مدارک و شواهدی مؤید دیدگاه خود را ارائه کنند.

در هشت فصل نخست، درباره مبانی تئوری‌های حسابداری بحث کرده‌ایم. فصل یک مقدمه و روش‌شناسی ارائه شده است. دو فصل درباره پیدایش حسابداری، یک فصل درباره سیر تکاملی اصول پذیرفته شده حسابداری، یک فصل درباره ارکان اصلی تشکیل دهنده گزارشات مالی، یک فصل درباره تئوری بازار سرمایه و فصل دیگر درباره تئوری تصمیم‌گیری و سرانجام یک فصل درباره مقررات حسابداری است.

در سه فصل بعد صورت سود و زیان مورد بررسی قرار گرفته است که درباره شیوه محاسبه سود، درآمد و هزینه‌هاست. در فصل بعد تغییرات قیمت‌ها مورد تأکید قرار گرفته که با توجه به تغییر قیمت‌ها به مسائل مطرح در تعیین ارزش دارایی‌ها پرداخته‌ایم.

هشت فصل بعد درباره ترازنامه و اقلام تشکیل دهنده آن (دارایی‌ها، بدهی‌ها و حقوق صاحبان سهام) بحث کرده‌ایم.

در بخش انتهایی درباره شیوه افشای اطلاعات به سرمایه‌گذاران، بستنکاران و سایر گروه‌های ذی نفع بحث شده است.

امید است که این مطالب بتواند خواست یا نیازهای آموزشی دانشجویان را تأمین نماید. بدیهی است که ترجمه چنین کتاب و رفتن چنین راهی مخاطره‌آمیز است و ای بسا مترجم دچار لغزش‌هایی شده باشد. بدون تردید دیدگاه‌های سازنده شما می‌تواند نقاط ضعف نوشته را گاهش دهد و چاپ‌های بعدی با کاستی‌های کمتری به دانشجویان ارائه گردد.

فهرست مطالب

فصل ۱۳

۴	عکس ریلی.....
۷	دارایی‌ها و بدهی‌ها.....
۷	تعریف‌هایی از کسب و کار.....
۸	بیانیه شماره ۴ از هیئت اصول حسابداری.....
۱۰	خبرنامه‌های واژه‌شناسی حسابداری.....
۱۰	سه ویژگی اصلی دارایی‌ها.....
۱۳	سه ویژگی اصلی بدهی‌ها.....
۱۷	شناسایی دارایی‌ها و بدهی‌ها.....
۱۸	بدهی‌های احتمالی.....
۱۹	خلاصه.....
۲۰	طبقه‌بندی.....
۲۱	هدف طبقه‌بندی اقلام.....
۲۶	انتقادات.....
۳۴	کم کردن بدهی‌ها از دارایی‌ها.....
۴۴	شرکت گارلند.....

فصل ۱۴

۵۶	فرایند سنجش (تعیین ارزش اقلام).....
۵۷	قیمت مبادله.....
۵۸	تعیین مجدد ارزش داراییها.....
۶۰	معیار سنجش اقلام ورودی.....
۶۰	بهای تمام‌شده تاریخی اقلام ورودی.....
۶۵	هزینه‌های جاری اقلام ورودی.....
۶۸	ارزش فعلی هزینه اقلام ورودی آینده.....
۶۹	تعیین ارزش اقلام خروجی.....

۷۰	خالص ارزش قابل تحقق
۷۱	معادل نقد جاری
۷۲	ارزش انحلال
۷۲	ارزش فعلی دریافت‌های نقدی یا خدمات بالقوه آینده
۷۴	اقل بهای تمام‌شده یا بازار
۷۶	هدف‌های تعیین ارزش دارایی‌ها
۷۶	هدف‌های ساختاری
۸۰	هدف‌های تفسیری
۸۱	هدف‌های کرداری (عمل‌گرایی)
۹۱	تهیه مسکن
۹۲	مزرعه کشاورزی
۹۲	پیشینه

فصل ۱۵

۱۰۶	تخصیص بهای تمام‌شده دارایی به روشی بخردانه و منظم (سیستماتیک)
۱۰۸	کاهش توان دارایی در ارائه خدمات بالقوه
۱۱۰	کاهش در ارائه خدمات، از نظر فیزیکی
۱۱۲	تعیین قیمت خدمات: بهای تمام‌شده تاریخی یا هزینه جاری؟
۱۱۳	روش مبتنی بر نقش دارایی در ایجاد خالص درآمد
۱۱۶	دیدگاه‌های موافق و مخالف
۱۱۸	تعمیرات و نگهداری
۱۱۹	شیوه ثبت مجموعه از دارایی‌ها
۱۲۱	عمر دارایی
۱۲۲	بودجه تعمیرات
۱۲۳	نگهداری سرمایه
۱۲۵	بازده سرمایه
۱۲۶	قضیه: فقط یک قلم دارایی
۱۲۷	قضیه: چند قلم دارایی
۱۲۸	محاسبه سودآوری

۱۲۹	روش مبتنی بر نرخ بهره
۱۳۸	هیئت استانداردهای حسابداری مالی و کلیسا

فصل ۱۶

۱۴۸	دارایی های جاری
۱۴۹	دارایی های جاری پولی
۱۴۹	پول
۱۵۰	مطالبات
۱۵۴	سرمایه گذاری های پولی
۱۵۶	دارایی های جاری غیر پولی
۱۵۷	اوراق بهادار مالکانه (سهام) قابل فروش
۱۶۰	پیش پرداخت هزینه ها
۱۶۲	موجودی کالا
۱۶۷	نقش نتیجه های اقتصادی
۱۶۸	عرضه به بازار
۱۶۹	مقایسه روش اولین صادره از آخرین وارده با روش اولین صادره از اولین وارده

فصل ۱۷

۱۸۶	ماهیت و بهای تمام شده دارایی های ثابت
۱۸۸	مبادله دارایی های غیر پولی
۱۹۰	بهره ساختمان سازی به وسیله شرکت برای استفاده از آن
۱۹۳	سربار دارایی هایی را که شرکت برای استفاده خود می سازد
۱۹۶	اجاره کردن دارایی های ثابت
۱۹۸	اجاره دارایی های سرمایه ای: تعریف
۲۰۱	مالکیت دارایی ها در مقایسه با داشتن حق
۲۰۳	تعیین ارزش فعلی همه تعهدات بلندمدت غیر قابل فسخ
۲۰۶	گزارش کردن دارایی های اجاره ای
۲۱۶	افشای اطلاعات مربوط به قرارداد اجاره
۲۱۷	هزینه های جاری و هزینه های سرمایه ای

۲۲۳	ثبت اولیه
۲۲۴	تعمیرات عادی و تعمیرات اساسی
۲۲۵	استهلاک
۲۲۸	بهای تمام شده تاریخی
۲۲۹	اجاره گردن دارایی های ثابت
۲۳۲	مقایسه شرکت کرسج با شرکت می

فصل ۱۸

۲۴۴	ماهیت و شناسایی دارایی های نامشهود
۲۴۶	شناسایی دارایی های نامشهود
۲۵۰	شناسایی سرقفلی
۲۵۱	نتیجه
۲۵۲	تعیین ارزش دارایی های نامشهود و مستهلک کردن آنها
۲۵۳	تعیین ارزش سرقفلی
۲۵۶	تعیین ارزش سرقفلی منفی (سوء شهرت)
۲۵۷	مستهلک کردن دارایی های نامشهود
۲۶۵	پرسش های مطرح و کاربرد قواعد کلی حسابداری
۲۶۵	صدور پروانه فعالیت (جواز کار)
۲۶۶	جواز باشگاه ورزشی
۲۶۷	هزینه های تحقیق و توسعه
۲۷۰	نرم افزار
۲۷۱	نام تجاری
۲۷۲	کاستن از ارزش بازار دارایی های خریداری شده
۲۷۴	سرمایه گذاری های غیر جاری
۲۷۵	سهام قابل معامله و غیرجاری
۲۷۵	روش ارزش ویژه در مورد واحدهای فرعی تلفیق نشده
۲۸۰	ماهیت دارایی های نامشهود و شیوه تعیین ارزش آنها
۲۸۲	هزینه های تحقیق و توسعه
۲۸۳	سرقفلی

۲۸۴	 سرمایه‌گذاری‌های غیرجاری
۲۸۶	 ژنتیک

فصل ۱۹

۲۹۶	 ماهیت بدهی‌ها
۲۹۷	 قراردادهایی که بدون قید و شرط فسخ می‌شوند
۲۹۹	 تأمین مالی از منابع خارج از ترازنامه
۳۰۱	 تعیین مقدار یک بدهی و شیوه شناسایی (ثبت و گزارش) کردن آن
۳۰۲	 شناسایی بدهی‌ها
۳۰۳	 تعیین مقدار بدهی‌های پولی
۳۰۵	 تعیین مبلغ بدهی‌های جاری غیرپولی
۳۱۰	 حذف بدهی‌ها از دفاتر
۳۱۱	 تسویه بدهی
۳۱۴	 تمدید وام
۳۱۶	 اوراق بهادار مختلط (پیوندی یا دو رگه)
۳۱۸	 اوراق قرضه قابل تبدیل
۳۲۲	 شیوه ثبت و گزارش کردن اوراق بهادار مختلط (پیوندی یا دو رگه)
۳۳۱	 شرکت آلفا
۳۳۲	 شرکت بتا

فصل ۲۰

۳۳۸	 سود مشمول مالیات و سود گزارش شده
۳۴۰	 تفاوت‌های دائمی
۳۴۱	 تفاوت‌های موقتی
۳۴۳	 روش مبتنی بر ترازنامه
۳۴۴	 دیدگاه‌های موافق و مخالف در مورد تخصیص مالیات
۳۴۴	 دیدگاه‌های موافق تخصیص مالیات جامع
۳۴۶	 شیوه مدیریت
۳۴۷	 دیدگاه‌های مخالف تخصیص مالیات

۳۴۹	دیدگاه‌های مربوط به تخصیص بخشی از مالیات
۳۵۰	دیدگاه مبتنی بر تعیین ارزش فعلی مالیات‌ها
۳۵۱	تحقیقات تجربی
۳۵۲	مالیات‌های انتقالی و چارچوب نظری
۳۵۳	خالص زیان‌های عملیاتی
۳۵۶	آیا اینها در واقع دارایی و بدهی هستند؟
۳۶۴	ارائه نتیجه‌ها
۳۶۴	تخصیص مالیات درون دوره‌ای
۳۶۶	روش مبتنی بر خالص از مالیات
۳۷۲	شرکت متروپولتین

فصل ۲۱

۳۸۲	تعیین تعهدات بازنشستگی
۳۸۳	تعهدات اقتصادی
۳۸۴	علم آمار
۳۸۵	اجزای تشکیل دهنده تعهد
۳۸۹	تأمین مالی تعهدات
۳۹۱	خزانه و جریان
۳۹۲	خالص تعهدات
۳۹۳	بدهی‌های حسابداری
۳۹۵	هزینه‌های خدمات سال‌های پیش
۳۹۸	هزینه‌های دوره‌ای بازنشستگی
۴۰۰	ثبت‌های اصلاحی
۴۰۱	تسویه یا پایاپای کردن
۴۰۲	خالص بدهی‌های بازنشستگی
۴۰۴	افشای اطلاعات

فصل ۲۲

۴۲۰	ماهیت ارزش ویژه
-----	-----------------

۴۲۱	حقوق مالکان
۴۲۳	تئوری مالکیت
۴۲۵	تئوری واحد تجاری
۴۲۷	تئوری حقوق باقی مانده
۴۲۹	تئوری شرکت‌های سهامی
۴۳۰	تئوری وجوه
۴۳۲	موضع هیئت استانداردهای حسابداری مالی
۴۳۲	خلاصه‌ای از تئوری‌های حقوق صاحبان سهام
۴۳۳	طبقه‌بندی حقوق صاحبان سهام در مالکیت انفرادی و شرکتهای تضامنی
۴۳۴	طبقه‌بندی حقوق صاحبان سهام
۴۳۵	منابع تأمین سرمایه: طبقه‌بندی
۴۳۶	افشای اطلاعات در مورد سرمایه قانونی
۴۳۷	افشای اطلاعات در مورد اعمال محدودیت بر پرداخت سود
۴۳۹	افشای اطلاعات در مورد محدودیت‌ها در پرداخت از محل سرمایه شرکت
۴۴۰	خلاصه
۴۴۲	صورت‌های مالی تلفیقی
۴۴۳	روش‌های تلفیق
۴۴۷	ماهیت و هدف تلفیق‌ها
۴۴۹	طبقه‌بندی بخش حقوق سهام شرکت‌های تلفیقی
۴۵۴	تئوری‌های حقوق صاحبان سهام
۴۵۵	طبقه‌بندی حقوق صاحبان سهام
۴۵۶	تلفیق شرکت‌ها
۴۵۹	جنرال موتورز

فصل ۲۳

۴۶۷	افزایش در سرمایه پرداخت شده
۴۶۸	پذیره‌نویسی برای سهام
۴۶۹	تبدیل اوراق قرضه
۴۷۰	تبدیل سهام ممتاز

۴۷۱	سود سهمی و تجزیه سهام
۴۷۷	ارائه برگ اختیار خرید سهام (و تضمین فروش سهام)
۴۸۶	کاهش یافتن سرمایه پرداخت (سرمایه گذاری) شده
۴۸۷	سهام خزانه
۴۹۰	ترکیب شرکت ها
۴۹۱	ترکیب شرکتها به روش خرید
۴۹۳	تجميع منافع
۴۹۵	ارزیابی روش های خرید و تجميع منافع
۴۹۹	سود هر سهم
۵۰۰	محاسبه تعداد سهم
۵۰۳	محاسبه سود خالص
۵۰۷	سهام خزانه
۵۰۸	برگ اختیار خرید سهام، تضمین فروش سهام و حق تقدم خرید سهام
۵۰۹	ترکیب شرکت ها
۵۱۰	سود هر سهم
۵۱۱	برگ اختیار خرید سهام
۵۱۲	سهام خزانه
۵۱۲	ترکیب شرکت ها
۵۱۵	سود هر سهم

فصل ۲۴

۵۲۶	اطلاعات را باید به چه کسی داد؟
۵۲۷	دادن اطلاعات به گروه های ذی نفع
۵۳۰	میزان اطلاعاتی را که باید افشا کرد
۵۳۳	میزان اطلاعاتی که افشا می شود
۵۳۴	استانداردهایی برای افشای اطلاعات
۵۳۷	افشای اطلاعات الزامی یا اختیاری
۵۳۸	تدوین مقررات برای افشای اطلاعات
۵۴۱	شکل اطلاعاتی را که باید افشا کرد

۵۴۱	پیش‌بینی‌های مالی
۵۴۳	سیاست‌های حسابداری
۵۴۶	تغییرات حسابداری
۵۴۶	افشای اطلاعات درباره رویدادهای پس از تهیه صورت‌های مالی
۵۴۸	افشای اطلاعات در مورد بخش‌هایی از شرکت
۵۵۲	روش‌های افشای اطلاعات
۵۵۳	شکل و شیوه تنظیم صورت‌های مالی رسمی
۵۵۴	واژگان فنی و ارائه شرح تفصیلی
۵۵۴	ارائه اطلاعات در پراگمات
۵۵۵	یادداشت پیوست صورت‌های مالی
۵۶۳	جدول‌ها و صورت حساب‌های تکمیلی
۵۶۴	گزارش حسابرس
۵۶۴	نامه رئیس شرکت و بحث و تجزیه و تحلیل مدیریت
۵۶۹	تغییرات حسابداری
۵۷۱	گزارش کردن بخشی از شرکت